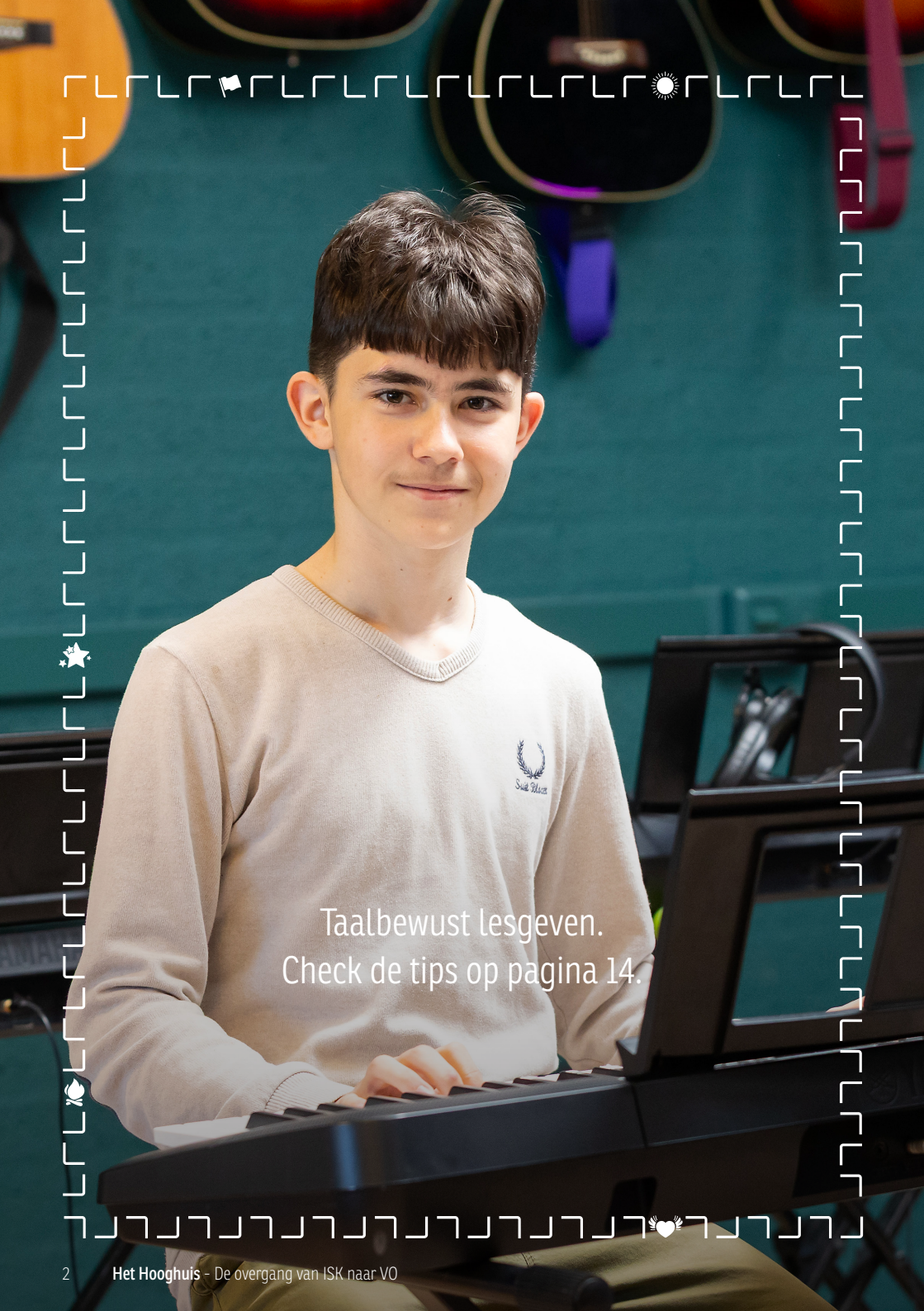

De overgang van ISK naar VO

Taalbewust lesgeven.
Check de tips op pagina 14.

Wat moet je weten?
Wat kun je verwachten?
Wat kun je doen?
Een NT2-leerling in jouw school

Over deze brochure

Je leest in deze brochure handvatten voor een goede opvang en begeleiding van NT2-leerlingen (NT2= Nederlands als tweede taal) in de school en in de klas. De brochure is bedoeld voor vakdocenten, mentoren, ondersteuningsteam en schoolleiding in het VO. Deze brochure geeft tips om te investeren in een goede ondersteuning van NT2-leerlingen die zowel vanuit de ISK als vanuit het primair onderwijs instromen.

Je vindt in deze brochure aanbevelingen voor het organiseren en faciliteren van basisondersteuning en extra ondersteuning binnen en buiten de klas, informatie over de NT2-taalniveaus, tips voor de vakdocent en informatie met betrekking tot de ondersteuning. Daarnaast is een goede samenwerking en communicatie nodig tussen de scholen voor VO

van het SWV VO 3006 en de ISK (Internationale Schakel Klas van Het Hooghuis locatie ZuidWest). Wanneer wij spreken over VO-scholen bedoelen we hiermee ook de VSO-scholen van het SWV.

De brochure digitaal lezen?

De ISK stelt zich voor

De ISK (Internationale Schakel Klas) is een voorziening voor anderstalige leerlingen tussen de 12 en 18 jaar, die korter dan twee jaar in Nederland wonen. Binnen Het Hooghuis richten we ons op de leerlingen van 12 t/m 14 jaar. De 15- t/m 18-jarige leerlingen volgen ISK-onderwijs op het Koning Willem I College in Oss en stromen over het algemeen door naar een MBO-opleiding of VAVO.

Binnen de ISK worden leerlingen opgevangen uit alle delen van de wereld die de Nederlandse taal nog niet of onvoldoende beheersen. De leerlingen leren in hun ISK-traject zoveel Nederlands zodat ze kunnen doorstromen naar het Voortgezet (Speciaal) Onderwijs, of het Middelbaar Beroeps Onderwijs. Daarnaast worden de leerlingen voorbereid op een succesvolle deelname aan de Nederlandse samenleving en bekend gemaakt met aspecten van de Nederlandse cultuur.

De voornaamste taak van de ISK is het doorschakelen van de anderstalige leerling naar het Nederlandstalige onderwijs, op het niveau dat aansluit bij zijn/haar mogelijkheden. De ISK wordt gezien als een voorziening voor alle VO-scholen uit het SWV VO 30 06.

De ISK-doelgroep is heel divers, zij bestaat uit leerlingen van alle niveaus en met een grote diversiteit aan nationaliteiten en achtergronden. Een deel van de leerlingen is migrant, een deel van de leerlingen is vluchteling. Allen hebben

ze gemeen dat ze in Nederland een nieuwe start moeten maken, hier hun opleiding gaan volgen in een andere taal (het Nederlands als tweede taal) en hier hun toekomst gaan opbouwen. Goed en passend onderwijs speelt hierin een sleutelrol en maakt ISK-leerlingen kansrijk.

De route van een succesvolle schoolloopbaan

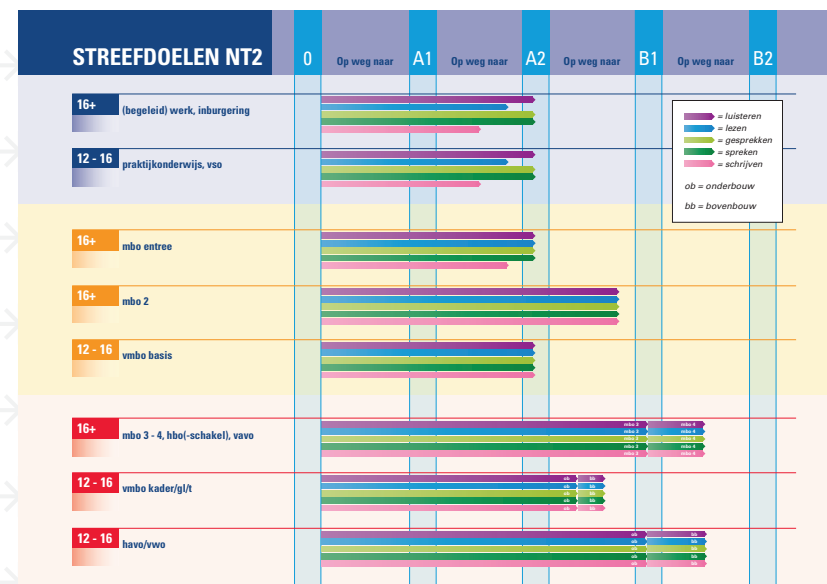
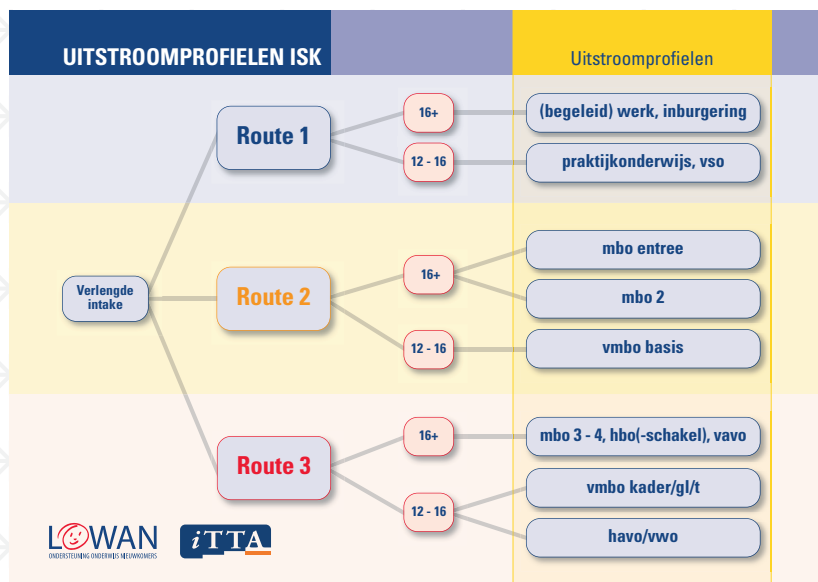
Het leren van het Nederlands is voor de NT2-leerling een intensief traject dat start op de ISK en zich daarna gestaag verder ontwikkelt in het VO. Een leerling heeft wettelijk gezien recht op twee jaar ISK-onderwijs. Na de ISK-periode is de leerling zeker nog niet klaar met Nederlands leren. De tweedetaalverwerving duurt gemiddeld zes jaar. Er wordt een intensieve start gemaakt op de ISK en het vervolg is bij het vervolgonderwijs. Op het VO komt de leerling in aanraking met vakinhoud én leert tegelijkertijd de Nederlandse taalvaardigheid die nodig is voor dat vak. Op die manier werkt de leerling verder aan zijn ontwikkeling van de Nederlandse taalvaardigheid in een betekenisvolle context. Om met succes te kunnen doorstromen van de ISK naar een VO, is een doorlopende taalleerlijn noodzakelijk. Daarnaast is een warme overdracht vanuit de ISK van groot belang.

Onderwijs in de ISK

In de eerste fase van het ISK-onderwijs traject staat het leren van de Nederlandse taal centraal. De tweede fase is daarnaast gericht op doorstromen naar het vervolgonderwijs. Binnen het ISK-onderwijs zijn uitstroomprofielen geformuleerd waaraan onder andere streefdoelen NT2 (Europees Referentie Kader) zijn gekoppeld. De uitstroomprofielen bieden zicht op het toekomstperspectief van de leerling

en geven richting aan de invulling van het lesprogramma op de ISK. De streefdoelen bieden het onderwijs in de ISK handvatten om gericht toe te werken naar het taalniveau dat nodig is om een bepaalde opleiding te volgen. Voor het VO hebben deze streefniveaus NT2 als voordeel dat het inzichtelijk is welk taalniveau van een NT2-leerling verwacht kan worden.

Niveauevergelijking referentiekader taal- en raamwerk NT2 (ERK)

Niveaus referentiekader taal		1F	2F	3F	4F	
Niveaus raamwerk NT2 (ERK)	A1	A2	B1	B2	C1	C2

De NT2 leerling in de klas

Welke kenmerken heeft de NT2-leerling?

Kenmerkend voor een tweede taalverwerver is dat hij communicatief voldoende taalvaardig is om de juiste boodschap over te brengen, maar dat hij nog specifieke fouten mag maken die horen bij het proces van tweedetaalverwerving, zoals:

- Een beperkte woordenschat (minder gevarieerd). De NT2-leerling kent veel minder woorden dan de andere leerlingen in de klas en zal sommige woorden van de uitleg niet begrijpen.
- Meer decodeertijd nodig bij het lezen van een tekst. De NT2-leerling heeft meer tijd nodig voor het lezen van een tekst.
- Grammaticale fouten ('omdat hij is een slimme man').

- Verkeerd lidwoordgebruik ('de examen') en gebruik bijvoeglijke naamwoorden ('mooie boek').
- Moeite met herkenning en uitspraak van Nederlandse klanken (duidelijk 'buitenlands accent')

Welk taalniveau kunt u verwachten?

- Het taalniveau waarmee een NT2-leerling instroomt in het VO kun je afleiden uit het LOWAN-schema.
- Het taalniveau van een NT2-leerling wordt uitgedrukt in A1, A2, B1 of B2, volgens het Raamwerk NT2.
- Het taalniveau van een leerling in het reguliere onderwijs wordt uitgedrukt in 1F, 2F, 3F, volgens het Referentiekader Taal.

Taalniveau raamwerk NT2 (Europees Referentiekader)

Gemiddelde Nederlandse leerling		Gemiddelde ISK-leerling		
Leeftijd	Aantal woorden	Taalniveau	Aantal woorden	Waarvan productief
4	3000	A2	2000	
8	6000	B1	5000	4000
10	11000	B2	12000	7000
12	17000			

Basisgebruiker

A1

- Kan vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen gericht op de bevrediging van concrete behoeften begrijpen en gebruiken.
- Kan zichzelf aan anderen voorstellen en kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens zoals waar hij/zij woont, mensen die hij/zij kent en dingen die hij/zij bezit.
- Kan op een simpele wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is om te helpen.

A2

- Kan zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang (bijvoorbeeld persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk).
- Kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen.
- Kan in eenvoudige bewoordingen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en kwesties op het gebied van diverse behoeften beschrijven.

Onafhankelijk gebruiker

B1

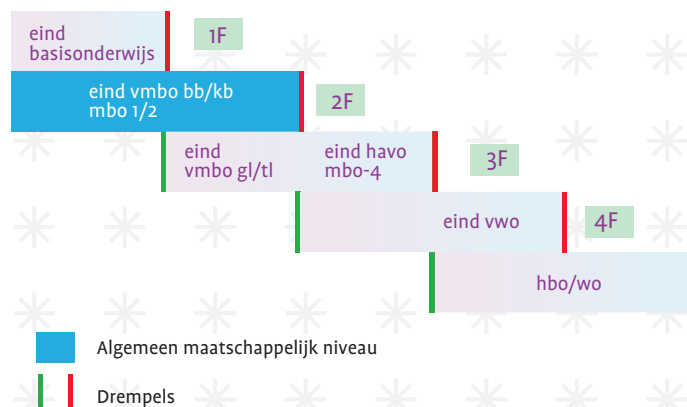
- Kan de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op het werk, op school en in de vrije tijd.
- Kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of de persoonlijke belangstelling hebben, of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).
- Kan een eenvoudige lopende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd of die van persoonlijk belang zijn.
- Kan een beschrijving geven van ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities en kan kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen.

B2

- Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied.
- Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt.
- Kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen; kan een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.

Referentiekader taal- en rekenen

Voor regulier onderwijs zie ook:
taalenrekenen.nl

Overeenkomsten en verschillen

Beide kaders dienen een ander doel en zijn voor verschillende doelgroepen ontwikkeld. In die zin zijn ze onvergelijkbaar. Toch zijn er ook overeenkomsten. Wanneer je het Referentiekader taal naast het Raamwerk NT2 legt, valt op dat niveau 1F te vergelijken is met A2, 2F met B1 en 3F met B2. Op niveau

1F (eind basisschool) worden bijvoorbeeld hoge eisen gesteld aan de taalverzorging (spelling, interpunctie, e.d.) en de grammaticale correctheid. Het Raamwerk NT2 houdt daarentegen rekening met de stappen die een tweede taalverwerper doorloopt en biedt wat dat betreft meer ruimte.

Wat moet u weten?

Wettelijke regels NT2-leerling

- Een leerling die het Nederlands niet als moedertaal heeft en minder dan zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd, heeft recht op 30 minuten extra tijd voor het examen.
- Een leerling met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal mag een woordenboek 'Nederlands als tweede taal' gebruiken of een woordenboek dat Nederlandse woorden omzet naar de thuistaal. Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.
- Een NT2-leerling kan in bepaalde gevallen ontheffing krijgen voor Duits en/of Frans in het VO. Zie hiervoor blz. 6 uit de brochure "Meer kansen met maatwerk". (https://www.lowan.nl/wp-content/uploads/2024/06/VO-raad_Brochure_Nieuwkomers_2024.pdf)

Aanpassingen

Voor een NT2-leerling mag het PTA worden aangepast. Ook zijn er aanpassingen mogelijk m.b.t het profielwerkstuk. Bij aanpassingen kun je denken aan:

- De vorm waarin toetsen worden afgenomen: bv. de tekst wordt voorgelezen, multiple choice-vragen in plaats van open vragen, het mondeling afnemen van een toets.
- Een extra mogelijkheid tot herkansen bieden.
- Gebruik maken van extra hulpmiddelen

(Naast de geoorloofde woordenboeken) zoals bijvoorbeeld de Binas bij natuurkunde en scheikunde waar in de eigen taal vertalingen bij geschreven mogen worden.

- T.a.v. Nederlands en de moderne vreemde talen: de hoeveelheid boeken die gelezen moeten worden aanpassen, minder moeilijke boeken laten lezen, het lezen van een Nederlands boek van een schrijver uit eigen land, een boek in hun moedertaal. Maak gebruik van de boeken "Eenvoudig communiceren". (zie www.eenvoudigcommuniceren.nl)

Foto: Brochure maatwerk voor nieuwkomersleerlingen. Hierin staat precies omschreven wat kan en wat mag. Meer dan je denkt. Zie www.vo-raad.nl voor meer informatie over het bieden van maatwerk aan ISK-leerlingen in het VO

15 tips voor de taalbewuste vakdocent

Taalaanbod

Geef de NT2-leerling een woordenboek om de aangeboden teksten te begrijpen en/of laat ze een tekst samen met een klasgenoot lezen.

- 1 Bereid de leerlingen voor op het lezen van een vaktekst, bijvoorbeeld door de kernwoorden te bespreken.
- 2 Maak gebruik van visuele hulpmiddelen, breng een nieuw onderwerp in beeld met een demonstratie, praktijkvoorbeeld of met een video.
- 3 Pas uw taalgebruik aan de leerlingen aan (uitspraak, tempo, herhaling, complexiteit, woordgebruik).
- 4 Controleer of leerlingen het taalaanbod begrijpen.

Interactie

De NT2-leerling moet de kans krijgen de taal te gebruiken (en dus ook fouten te maken). Koppel deze leerling aan een klasgenoot om samen te werken in een tweetal.

- 5 Maak gebruik van wisselende activerende werkvormen bij de opdrachten (zowel spreken als schrijven).
- 6 Stel veel verschillende soorten vragen aan de leerlingen, open vragen, denkvragen.
- 7 Ga in gesprek met de leerlingen (vraag om ervaringen en meningen). Geef de leerlingen tijd om een antwoord te bedenken.

- 8 Laat leerlingen vóór het schrijven eerst praten over het onderwerp.

Feedback

Dit is voor de NT2-leerling van 'levensbelang'.

- 9 Geef feedback op de taaluitingen van de leerlingen door middel van positief bevestigen, aanvullen, herformuleren en goede taaluiting herhalen. Wees je bewust van taal/spreek-schaamte.

Kies één of twee van onderstaande punten om feedback te geven.

- Inhoud (komt de bedoeling goed over?)
- Woordenschat (zijn de juiste woorden gekozen?)
- Uitspraak (wordt het woord, de zin goed uitgesproken?)
- Houding (is de uiting vriendelijk, beleefd, genoeg in deze context?)
- Grammatica (staan de woorden in de juiste volgorde, is de juiste vorm van het woord gekozen?)

- 10 Vraag aan de leerlingen op welke manier ze een opdracht hebben aangepakt, wacht niet tot de leerling zelf komt maar wees pro-actief.

Woordenschat

De woordenschat vormt de basis van een taal. Woorden spelen een rol bij het leren in alle vakken. Voor de NT2-leerling gaat het om dagelijkse woorden, schooltaalwoorden en de belangrijke woorden in elk vak.

- 11 Selecteer mogelijke onbekende woorden én nieuwe vaktaalwoorden en bied ze in een zinvolle context aan.
- 12 Schrijf nieuwe begrippen op het bord.
- 13 Leg de betekenis van nieuwe woorden op verschillende manieren uit.
- 14 Herhaal en laat de woorden meerdere keren terugkeren in verschillende situaties.
- 15 Laat leerlingen nadenken en praten over betekenissen van vakbegrippen (wie, wat, wanneer, hoe).

Kijktip

Bekijk ook eens de animatie 'Handreiking NT2. Voor docenten uit het regulier VO en MBO' van LOWAN op YouTube.

De route van ISK naar VO

Tijdens de periode op de ISK ontwikkelen de leerlingen zich op het gebied van kennis van de Nederlandse taal en andere vakken, werkhouding en studietoelagen. De ISK geeft vervolgens een advies m.b.t. het vervolgonderwijs. **De ISK (docenten in samenwerking met het ondersteuningsteam) adviseert t.a.v. niveau en leerjaar en ondersteuningsbehoeften.** Leerlingen op de ISK stromen uiterlijk na twee jaar, of indien mogelijk eerder, door naar een passende leerweg binnen het voortgezet (speciaal) onderwijs of het middelbaar beroepsonderwijs.

De ISK bespreekt het advies met de ouders en de leerling. Ouders en leerling maken vervolgens een keuze voor een school die past bij het niveau-advies. De ISK draagt er zorg voor dat de NT2-leerling tijdig voor de overgang bij de school van zijn keuze wordt aangekondigd en besproken. In overleg met de vervolgschool **wordt gekeken hoe de instroom zo geleidelijk mogelijk vormgegeven kan worden.**

De ondersteuningscoördinatoren van beide scholen begeleiden dit proces. Hierbij wordt gekeken op welke momenten, welke betrokkenen (ouders, leerling, mentoren en/of begeleiding van het gezin) aansluiten.

De ISK levert een doorstroomformulier bij de ontvangende school aan. Waar nodig en/of gewenst wordt dit aangevuld met overige

relevante dossierinformatie. Voor het PRO en VSO wordt een recent intelligentieonderzoek aangeleverd.

Bij de overstap van ISK naar het vervolgonderwijs zijn er nieuwe afspraken gemaakt. We gaan samen met het Samenwerkingsverband VO 30 06, daar waar nodig de ontvangende scholen bezoeken, informeren en adviseren. Leerlingen die vanuit de ISK het regulier onderwijs instromen, zitten nog midden in hun tweedetaalverwervingsproces. Gemiddeld duurt dit proces zes jaar. In de ISK is een goede basis gelegd voor het Nederlands, binnen het reguliere onderwijs kan én moet hun Nederlandse taalvaardigheid zich verder ontwikkelen. De leerling moet zich ook de inhoud van veel vakken eigen maken. Elke docent en mentor kan de leerling ondersteunen en begeleiden.

Om de leerlingen te ondersteunen bij de overstap naar een Nederlandse klas zal onze doorstroomcoach de leerlingen de eerste 100 dagen gaan begeleiden om de overstap zo succesvol mogelijk te maken. Zij is tevens aanspreekpunt namens de ISK en kan waar nodig de ontvangende school ondersteunen en adviseren. In overleg met de begeleider van het Samenwerkingsverband van het SWV-VO30 06 is het mogelijk dat er een presentatie wordt verzorgd voor de lesgevendende docenten van de NT2-leerlingen.

Basis- en extra ondersteuning NT2 door de VO-school

Waar kan de NT2 ondersteuning uit bestaan?

Voor een effectieve ondersteuning aan NT2-leerlingen is het helpend dat er iemand binnen school aangesteld is om de centrale regie te voeren. Iemand die de NT2-leerlingen kent en aanspreekpunt is. Daarnaast is het van belang dat er docenten en ondersteuners zijn die NT2 als aandachtgebied hebben. Zij kunnen een ambassadeursrol binnen school vervullen. Dit zijn bij voorkeur taalbewuste docenten met enige kennis van NT2-didactiek en met affiniteit met de doelgroep. Zij zijn binnen school de aanjagers voor het maken, borgen en uitdragen van NT2-beleid en delen hun expertise met mentoren en docenten. Ook onderhouden zij het contact met de trajectbegeleider vanuit het ISK-Het Hooghuis, met de Specialist Nieuwkomers van het Samenwerkingsverband 30 06 en nemen ze deel aan overleg met andere scholen rondom het thema NT2.

- NT2-ondersteuning.
- Vast aanspreekpunt voor de NT2-leerling.
- Taalgericht vakonderwijs.
- Het nabespreken van leerstof van de afgelopen dag(en), waarbij de leerling extra uitleg krijgt over de leerstof en/of de woorden die de leerling moeilijk vindt.

- Het voorbespreken van de leerstof die in de komende dag(en) in diverse lessen behandeld zal worden (preteaching). Hierbij kan bijvoorbeeld uitleg gegeven worden over kernbegrippen die in die lessen aan bod komen. De zelfstandigheid in het leren kan verder worden versterkt, bijv. door het gebruik van een woordenboek, het herleiden van woordbetekenissen uit de context.
- Het wegwijs maken in de digitale leeromgeving (ELO, SOM, werken met de laptop/ipad etc.). Het verder versterken van de digitale vaardigheden. Planning en organisatie van huiswerk, het leren voor toetsen. Het verder versterken van studievaardigheden.
- Het sociaal-emotionele functioneren van de leerling. (Heeft de leerling aansluiting bij medeleerlingen in de klas/in de school? Hoe is het welbevinden van de leerling? Wat heeft de leerling nodig?).
- Geef voorlichting aan de vakdocenten die nieuwkomers in de klas hebben. Als zij weten welke uitzondering ze mogen maken en wat werkt, zijn de leerlingen erg geholpen.

- Er moet regelmatig afstemming zijn tussen de NT2-docent, de mentor en vakdocenten. Daarnaast moet er regelmatig afstemming zijn met de NT2-leerling zelf. Waar ervaart deze nog problemen, op welke punten is nog ondersteuning nodig?
- Een school kan NT2-beleid (of taalbeleid) vormgeven door in gesprek te gaan met de vaksecties binnen de school en zo tot gezamenlijke regels te komen.
- In dit NT2-beleid good practices, ook vanuit de secties benoemen.
- Buddy koppelen.

Ambassadeurs NT2

Voor een effectieve ondersteuning aan NT2-leerlingen, is het van belang dat er vaste docenten zijn die NT2 als aandachtgebied hebben, ambassadeurs NT2. Taalbewuste docenten (bij voorkeur met enige kennis van NT2 didactiek) en met affiniteit met de doelgroep. Ambassadeurs die NT2 beleid maken en borgen en het beleid vervolgens uitdragen binnen de school. De ambassadeur is de contactpersoon voor de trajectbegeleider en de NT2 specialist vanuit het SWV en neemt deel aan overleg met andere scholen m.b.t. het thema NT2.

Zorg

Doelgroep

De doelgroep van NT2-leerlingen bestaat niet alleen uit vluchtelingen, maar ook uit kinderen van arbeidsmigranten, kinderen die in het kader van gezinsvorming naar Nederland komen, etc. Wat ze met elkaar gemeen hebben is dat ze ontheemd zijn. Ze hebben afscheid moeten nemen van mensen en dingen die hen dierbaar zijn. Meestal zijn het de ouders of familie die de keuze maakte om te vertrekken. Zij kunnen hoge verwachtingen hebben van de kinderen, om te gaan slagen in het nieuwe land. Een goede toekomst voor de kinderen is vaak het motief om weg te gaan.

Inzicht in de Nederlandse samenleving

School is een toegangspoort tot Nederland. Nieuwkomerskinderen krijgen grip op het leven in Nederland, niet alleen door de leerstof maar ook door de dagelijkse omgang met docenten. Daardoor krijgen ze ook sneller dan de meeste ouders inzicht in de Nederlandse samenleving. Snel Nederlands leren geeft leerlingen een belangrijke positie in het gezin. Ze zijn ook vaak blij dat ze zo hun ouders kunnen helpen. Tegelijkertijd kan het ook de natuurlijke gezagsverhouding verstoren en kan het kinderen belasten. Het kan voorkomen dat kinderen moeten meehelpen in de opvoeding van jongere kinderen of ouders helpen bij vertalen. Zo moeten ze soms mee naar de dokter en advocaat. Ouders zijn soms bang dat zij hun

kinderen 'kwijtraken' in deze nieuwe wereld. Ze krijgen meer zelfvertrouwen als zij zicht krijgen op wat er op school met hun kinderen gebeurt.

Ouderbetrokkenheid

Houd in het kader van ouderbetrokkenheid rekening met:

- Onbekendheid met het Nederlandse onderwijssysteem en wat scholen van hen verwachten. www.lowan.nl/vo/isk-en-het-nederlands-onderwijssysteem/
- De drempel om naar school te komen ligt hoog bij ouders. Een huisbezoek door de mentor aan het begin van het schooljaar kan helpend zijn.
- Organiseer een aparte ouderavond met aanwezigheid van hun kinderen om in een ongedwongen sfeer kennis te maken met de school en schoolregels.
- Heb extra aandacht voor de communicatie met ouders i.v.m. taalbarrière. Maak, waar nodig, gebruik van een tolk. Alle ISK's maar ook de V(S)O-scholen kunnen tegen sterk gereduceerde tarieven gebruik maken van de telefonische tolk- en vertaaldiensten van Global Talk. Bij aanmelding krijgt de school van Global Talk een klantnummer, met dit klantnummer kan iedere docent (binnen uw school) zich identificeren. Dit kan via de tolktelefoon, maar ook via de Schooltolkapp. www.lowan.nl/wp-content/uploads/2021/02/Download-instructies-Schooltolk-app-Global-Talk.pdf

Ondersteuning en zorgstructuur

Het bieden van een goed en verantwoord pedagogisch en didactisch klimaat is belangrijk, zowel in de ISK als in het VO. De leerlingenzorg is geen specialisme voor alleen deskundigen. Laat de mentor het eerste aanspreekpunt van de school zijn voor leerling/ouders/voogden/verzorgers. De mentor kan af en toe informeren of de leerling behoefte heeft aan een extra gesprekje na de les. Vluchtelingen hebben vaak te maken gehad met (oorlogs)geweld en traumatische ervaringen. Het is belangrijk dat mentor en docenten signalen die duiden op een trauma of depressie op pikken. Is er meer expertise nodig? Schakel dan het zorgteam in en organiseer samen met ouders en leerling de passende zorg. Daar waar nodig kan samen met Centrum Jeugd en Gezin gekeken worden of welke tweedelijnszorg wenselijk is.

- Bedenk dat niet iedere vluchteling dit nodig heeft. De meeste vluchtelingen zijn bijzonder veerkrachtig en zullen met wat extra zorg goed hun weg vinden in Nederland.
- En bedenk dat NT2-leerlingen, nieuwkomers in Nederland, niet alleen extra zorgen met zich mee brengen, maar ook hun krachten en talenten, levenservaringen en unieke achtergronden. Zij vormen daarmee een verrijking van uw school.
- Informatie over traumasensitief lesgeven: <https://www.youtube.com/watch?v=jzsooHbeEm8>

Ondersteuning vanuit het SWV

Expertise vanuit het Samenwerkingsverband VO 30 06

De Schoolondersteuner specialist Nieuwkomers van het Samenwerkingsverband VO 30 06 adviseert en ondersteunt scholen zodat zij zo goed mogelijk kunnen voorzien in de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van nieuwkomersleerlingen. Dit is met name van belang voor die leerlingen die recent ingestroomd zijn vanuit de Taalklas of ISK.

Scholen, ondersteuningscoördinatoren, mentoren en docenten kunnen het SWV benaderen met vragen over o.a. de volgende thema's:

- Overstap ISK-VO/MBO
- Nieuwkomers in de klas, hoe pak je dat aan?
- Vormgeven van NT2-beleid
- Taalverwervingsgericht lesgeven & coachen van (vak)docenten
- Inrichting NT2-ondersteuning
- Ouderbetrokkenheid
- Sociale kaart en interculturele hulpverlening

De Schoolondersteuner specialist Nieuwkomers bekijkt samen met de school wat er gedaan kan worden om nieuwkomers succesvol te laten zijn. Deze acties zijn gericht op het vergroten van de kennis, ervaring en vaardigheden van de onderwijsprofessionals, zodat zij de nieuwkomersleerlingen en hun ouders steeds beter kunnen helpen en begeleiden.

De Schoolondersteuners specialist Nieuwkomers deelt relevante informatie en good practices, onderhoudt netwerkcontacten en brengt betrokkenen samen om van elkaars ervaringen te leren.

Heeft u een vraag of wilt u advies? Mail naar: nieuwkomers@swvvo3006.nl

Belangrijke adressen

Mocht deze brochure nog vragen oproepen, specifiek voor de ISK van Het Hooghuis, dan kunt u contact opnemen via onderstaand e-mailadres of via onderstaand telefoonnummer: u vraagt dan naar de teamleider of zorgcoördinator van de ISK.

isk@hethooghuis.nl

Tel: 0412-224160

Bruikbare websites

- Informatie m.b.t. ontheffingen 2^e vreemde taal: www.rijksoverheid.nl
- Maatwerk aan ISK leerlingen in het VO https://www.lowan.nl/wp-content/uploads/2024/06/VO-raad_Brochure_Nieuwkomers_2024.pdf
- Ondersteuning onderwijs nieuwkomers www.lowan.nl
- Kennisinstituut voor taalontwikkeling www.itta.nl
- Tolkentelefoon Global Talk (voorheen TVcN) www.globaltalk.nl
- Pharos: factsheets over Syrische en Eritrese vluchtelingen, en andere info over statushouders www.pharos.nl/thema/gezondheid-vluchtelingen-asielzoekers-en-statushouders
- Lowan boekje, o jee, een NT2-leerling in de

klas!
www.lowan.nl/vo/lesmateriaal/o-jee-een-nt2-leerling-in-de-klas-nt2-handreiking-voor-docenten-vo-en-mbo/

- Thuis in Oss www.thuisinoss.com
- Speciale handreiking voor docenten praktijkonderwijs over de NT2-leerling in de klas www.lowan.nl/vo/nieuws/nt2-handreiking-voor-docenten-praktijkonderwijs/
- Sociale kaart interculturele GGZ instellingen en organisaties die maatschappelijke ondersteuning bieden op cultuursensitieve wijze migratie.arg.org/update-van-sociale-kaart-interculturele-ggz

Bron: Deze brochure kwam tot stand met de brochure van ISK Walcheren en de brochure van SWV Meerij VO als bron. Met dank hiervoor.

Het
Hooghuis

- ✕ @HetHooghuis
- 📧 HetHooghuis
- 📺 HetHooghuis
- 📺 HetHooghuis

Contactgegevens ISK
e-mail: ISK@hethooghuis.nl

Het Hooghuis Locatie ZuidWest
Tel: 0412 - 224 160
hethooghuis.nl